

УДК 331.338

Г.Б. Машлій, канд.екон.наук., доц.

В. Балаєв, студент групи CI-22

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя, Україна

ІННОВАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

H. Mashliy, PhD, Assoc. Prof.

V. Balaiev, student of group CI -22

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ECONOMIC SYSTEMS IN THE DIGITAL ECONOMY

Тема дослідження інноваційного розвитку економічних систем в умовах цифрової економіки набуває особливої актуальності в контексті глобалізації та необхідності зростання конкурентоспроможності. Інновації відіграють ключову роль у процесі економічного прогресу та розвитку, приносять користь великій кількості різних економічних сфер, включаючи споживачів та підприємства. Проблеми технологічного розвитку українських підприємств висвітлені як основна перешкода для конкуренції на глобальному ринку.

В контексті світової економіки можна відзначити період загальної та найрезультативнішої трансформації, де велика кількість розвинутих країн активно використовують високотехнологічні та наукомісткі виробництва для забезпечення стійкого економічного зростання [1]. Як наслідок, ці технології радикально і швидко змінили структуру світової економіки. Виявилось, що неспроможність певної країни здійснити повну структурну перебудову економіки відповідно до нового технологічного укладу не тільки суттєво спиняє її розвиток, але й призводить до економічної деградації та відсуває її на задній план у сфері світових економічних процесів. На шляху інтеграції у високотехнологічне конкурентне середовище вимагається впровадження інноваційної моделі розвитку, що сприятиме забезпеченню високих темпів економічного зростання, більш повне вирішення соціальних та екологічних проблем, а також нарощування рівня конкурентоспроможності національної економіки [2].

Аналізуючи теперішню ситуацію, можна виділити основні необхідні напрями та механізми активізації інноваційного розвитку, базуючись на перевіреному світовому досвіді інноваційних перетворень, який доцільно використовувати країні, що прагне іти шляхом розвитку, перебудови та втілення сучасних інноваційних процесів. Зокрема, найголовнішим є вибір типу державної інноваційної політики з врахуванням усіх перспективних стратегічних цілей для забезпечення реалізації інноваційної моделі розвитку. Важливим рішенням буде створення національної системи впровадження науково-технічних досягнень за допомогою механізму розробки та реалізації науково-технічних програм із урахуванням взаємодії між сферою освіти, науки, технологій та промисловістю [3].

Інноваційний розвиток - це прояв якісних, революційних змін, які полягають не тільки в індивідуальних цифрових перетвореннях, але і в фундаментальній зміні структури економіки, у передачі центрів створення доданої вартості в сферу побудови цифрових ресурсів і наскрізних цифрових процесів. У результаті цифрової трансформації відбувається перехід до нової технологічної та економічної структури, а також створення нових галузей економіки.

Тільки завдяки комплексній трансформації можна досягти максимального ефекту, більш глибокого і всебічного залучення в процес цифровізації всіх основних економічних агентів. Аналіз зарубіжного досвіду дозволяє зробити висновок, що цифрова трансформація має велике значення для провідних економік світу. Принципово існують дві різні моделі

участі держави в цифровій трансформації бізнесу: ринкова, що передбачає саморегулювання, і адміністративно-управлінська. У першій моделі роль держави зводиться до створення належних умов для цифровізації економічних процесів (наприклад, США і країни ЄС). Друга модель базується на поступовому розвитку інфраструктури цифрової економіки під керівництвом державних інститутів влади з подальшим впровадженням відповідних економічних суб'єктів у цифровий сектор (наприклад, Китай). Стратегії більшості країн у розвитку цифрової економіки є симбіозом двох названих моделей регулювання. Таким чином, основні стратегічні цілі цифрової трансформації в концепції економічних можна сформулювати як формування інноваційного напрямку розвитку системи інформаційної безпеки, інформаційних технологій та електронної промисловості; стійких до різних видів загроз; проведення досліджень та експериментальних розробок з метою створення перспективних технологій та у сфері інформації; підвищення безпеки інформаційної інфраструктури та стабільності її функціонування, розробка механізмів виявлення та запобігання інформаційним загрозам та усунення наслідків їх прояву; вдосконалення методів виробництва продукції, надання послуг на основі інформаційних технологій з використанням розробок, що відповідають вимогам безпеки [4].

Слід зазначити, що розвиток цифровізації в Україні передбачає впровадження цифрових технологій, у ролі споживачів яких виступають держава, громадяни, бізнес. Даний процес охоплює різноманітні сторони сучасного життя суспільства. Для нього характерний поступальний характер. Забезпечення інноваційного розвитку в умовах цифрової економіки повинен бути націлений на створення нових продуктів і послуг, підвищення якісного рівня життя населення, забезпечення прискореного розвитку економіки країни, нарощування рівня конкурентноздатності країни.

Література

1. Антохов А. А. Інноваційний розвиток економіки України через призму зарубіжного досвіду. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Економічні науки*. 2015. № 2. С. 7-15.
2. Марчук Л.П. Зарубіжні моделі інноваційного розвитку економіки: вибір для наслідування *Економіка і регіон*. 2011. № 2. С. 200-204. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2011_2_43
3. Кваша О. С. Інноваційний розвиток економіки України: світовий досвід та рекомендації для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6(1). С. 150-154.
4. Решетов С. О. Вплив цифрової трансформації економіки на економічну безпеку. URL : [file:///C:/Users/User/Downloads/406-Article%20Text-476-1-10-20221221%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/406-Article%20Text-476-1-10-20221221%20(1).pdf)
5. Галушак О., Галушак М., Машлій Г. Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 81. № 2. С. 155-163. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41209>